

kun sige, at Lovforslaget ikke paa nogen Maade er betegnet som et stort Forslag. Det er en stor Kommune her i Landet, som er i Boligvanskeligheder, der har ment, at dette var det Middel, som burde anvendes, og jeg har ikke ment at burde afvise paa Rigsdagen at fremsætte et Lovforslag til at afhjælpe noget saadant, men noget stort Forslag er dette ikke, og man har heller ikke betegnet det som noget saadant.

Det ærede Medlem mente, at der var en Modsætning mellem dette Lovforslag og en Opfattelse af, hvorledes en Skat paa Grunden virkede paa Huslejen. Jeg ved ikke, hvorvidt de, som i Københavns Kommunalbestyrelse har foreslaaet dette, anerkender de Skatteteorier, det ærede Medlem omtalte, men efter min Mening behøver der ikke at være en saadan Modsætning. Det er jo en almindelig Foranstaltning, og noget andet er en Undtagelsesforanstaltning. Det er jo ikke besynderligt, at det, naar man har en Række Skatter hvilende ensartet paa en Række Grunde og saa fritager nogle enkelte for disse Skatter, for disse enkelte bliver en midlertidig Fordel saaledes som den, der her er Tale om. Noget andet er, hvorledes den almindelige Foranstaltning kommer til at virke. Det vilde være for langt at komme ind paa her, men der er jo blandt andet Spørgsmaalet om, hvorledes Skattefritagelsen virker paa ubebyggede Grunde, Spørgsmaalet om Muligheden af, at de ogsaa fremdeles holdes udenfor en naturlig Bebyggelse o. s. v. Man har fra den Side, det ærede Medlem omtalte, ment, at de skulde have nogen Fordel af en saadan Foranstaltning.

Det ærede Medlem sagde til sidst, at der slet ikke var nogen anden Vej end at gøre det fordelagtigt for Kapitalisten at anvende sine Penge til Byggeforetagender. Ja, det vilde dog maaske være at kapitulere for hurtigt overfor dette Spørgsmaal, hvis man sagde, at der slet ikke var nogen anden Vej. Jeg tror, at hvis man naar til længere Overvejelse af dette Spørgsmaal, end den nuværende korte Tid overfor disse Foranstaltninger tillader, skulde det nok vise sig, at det er muligt at fremme dette Spørgsmaal paa anden Maade end ved at gøre det fordelagtigt for Kapitalisterne. Men dette lille Lovforslag, der her er fremsat efter Opfordring fra Københavns Kommunalbestyrelse, gaar jo netop ud paa at gøre det mere fordelagtigt, mere indbydende for

det private Byggeri, end det ellers er, at beskæftige sig med Byggeri, og det er i alt Fald noget i Retning af det, som det ærede Medlem anser for den eneste Vej, som her foreligger.

Jørgen Berthelsen: Uden at jeg ønsker at forlænge Debatten mellem det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Poul Rasmusen) og mig om Statsbanerne, vil jeg dog gerne have Lov til at sige, at Statsbanerne har en Takstlov, der er vedtaget her paa Rigsdagen, og den er de selvfølgelig henviste til at rette sig efter. Statsbanerne kan ikke optræde som et filantropisk Foretagende, medmindre de fra Lovgivningsmagten faar Anmodning derom. Og fordi der fra flere Sider er fremkommet Kritik over Statsbanedriften — og jeg mener selv, at der kan være Grund til Kritik i mange Tilfælde —, er det derfor ikke sikkert, at Kritikken netop i dette Tilfælde har været berettiget.

Der er en Ting med Hensyn til Lovforslagets Behandling her i Rigsdagen, som jeg gerne vil bede den højtærede Minister om. Saa vidt jeg ved, skulde man paa Skemaerne ved Folketælling nu i Februar opgive, hvor mange Lejligheder der var i hver Ejendom, saaledes at man ikke blot fik opgivet i de enkelte Byer, hvor mange Ejendomme der var og hvor mange Indvaanere, men ogsaa hvor mange Lejligheder og hvor mange af disse der var ledige. Jeg gaar ud fra, at det indsamlede Materiale nu er saaledes bearbejdet, at man kan have et Overblik over det og faa Oplysning om, hvorledes Forholdet mellem Lejligheder og ledige Lejligheder stiller sig de enkelte Steder. Der foreligger jo allerede et temmelig betydeligt Materiale fra anden Side, om jeg maa bruge det Udtryk, nemlig fra Grundejerforeningerne, men det er ikke sikkert, at det ikke kan siges at være en lille Smule ensidigt, uden at jeg dog tør paastaa, at det er Tilfældet. Gennem Statistisk Departement vil vi derimod kunne faa de absolut rigtige Tal, og det vilde være ønskeligt at faa oplyst, hvorledes Forholdet stiller sig mellem København og Provinserne. Det er blevet mig sagt, at der her i København og maaske paa Frederiksberg under de nuværende Forhold skulde opholde sig mellem 10,000 og 20,000 fremmede Familier. Jeg ved ikke, om det passer, men forholder det sig saaledes, er det jo ikke saa underligt, at der bliver Bolignød her i København.